

Stavovi hrvatskih političkih stranaka o TTIP-u (dio 2/3)

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2015/7/3 11:14:07

Tema TTIP (Partnerstvo za transatlantsku trgovinu i ulaganja) rijetko je prisutna u našim medijima. Još rjeđe se moglo čuti – pročitati što o tome misle naše stranke. Prvi puta o tome su se morale očitovati u sklopu rasprave i Interpelaciji o radu Vlade na tu temu. Kako bi javnost mogla imati uvid u te stavove objavljujem neautorizirani tekst fonogram saborske rasprave.

Interpelacija o radu Vlade Republike Hrvatske u svezi s njezinom ulogom u postupku pregovora Europske unije i Sjedinjenih Američkih država o sklapanju partnerstva za transatlantsku trgovinu i ulaganja (srijeda, 1. srpnja 2015.)

NENAD STAZIĆ: U ime kluba Nezavisnih javio se Damir Kajin.
Nema ga, gubi pravo. U ime kluba SDSS-a Milan Horvat, izvolite.

MILE HORVAT: Pozdravljam predstavnike Ministarstva vanjskih poslova, kolegice i kolege najuporniji.

Danas čisto da nam je postala nekakva loša praksa da se ovako jedne ozbiljne teme kao što se radi o ovoj vrsti ugovora koji po svemu sudeći će nam debelo zacementirati nekakve relacije u budućnosti raspravljamo danas ovdje auditoriju od 6, 7 kolega u 8 sati.
Vjerojatno će sutra ujutro kada budu došli mediji, kada budemo kretali biti 3, 4 prekida, stanke i tako dalje i onda ćemo se vjerojatno baviti važnijim temama nego što je ova tema.

Isto tako mislim da su kolega iz stranke Laburista uradili dobru stvar kada su napravili interpelaciju na ovu temu i ne trebaju se predstavnici ministarstva zbog toga naći prozvanim. Jednostavno poslovnički mi nismo imali drugu mogućnost da uopće raspravljamo u ovom Domu o ovoj temi. Čisto svi drugi raspravljaju, mediji raspravljaju, nevladine organizacije i svi ostali zainteresirani što je naravno njihovo pravo. Saborski zastupnici su ovog puta, prvi puta imali priliku da kažu neko svoje viđenje o tzv. TTIP-u.

I ja ću reći viđenje i stav kluba Samostalne demokratske srpske stranke o TTIP-u sa naravno velikim rizikom da govorim, uđem u prostor stvari koje malo poznajem, detalje koje ne znam, zato mi neće uopće biti krivo ukoliko me predlagatelj, odnosno ukoliko predstavnici ministarstva me budu u mnogim tezama ispravili i rekli da ja nisam u pravu. To će u svakom slučaju biti bolje za sve nas.

Dakle govorit ću pro bono iz želje da ukažem na nekakve strahove koji bi se mogli desiti u procesu pregovaranja između Europe i Amerike. Naravno da smatramo i potpuno je ispravna teza da se ti trgovinski odnosi između dva najveća tržišta na svijetu trebaju urediti.

Kad smo ulazili u Europsku uniju sa vrlo velikim optimizmom smo se pozivali na tržište od 500 milijuna ljudi gdje će biti slobodan protok ljudi, robe i kapitala. Sad kad su počeli kretati ljudi sad se pitamo zašto se odlazi, pa odlazi se zato što smo tražili da uđemo u jedan prostor gdje se slobodno može kretati i mladi čovjek i intelektualci i znanje isto tako i roba sutra u budućnosti.

Ja æu reæi nekoliko stvari, dakle nekoliko za nas dilema. Prvo, kako vidimo genezu cijele ove stvari mislimo da je to vrlo bitno za reæi, genezu nastanka ovog ugovora. Zamislimo situaciju da multinacionalne kompanije mogu tražiti a uglavnom æe i dobiti vrlo visoku naknadu odnosno odštetu ukoliko je njihov profit smanjen pod utjecajem domicilnih zakona kao što je Zakon o radu, Zakon o zaštiti okoliša itd., itd.

To smo mislili da je nemoguæe, zvuèi nevjerovatno ali ovaj scenarij je bio naznaèen veæ u projektu multilateralnog ugovora o ulaganju tzv. ... projekat koji su potpisale 29 zemalja èlanica OECD-a i ispregovaran je u tajnosti '95. i '97. godine. To je izazvalo odreðene polemike, eskaliralo je kroz proteste, prosvjede i naravno da se od tog sporazuma odustalo.

I nakon 15 godina ponovo istu stvar ponovo aktualiziramo u drugoj formi, u drugom nazivu kroz tzv. transatlantski sporazum o trgovinskim investicijama ili TTIP. O njemu su Amerika, SAD i Europa pregovarali još od 2013. godine, naravno u tajnosti.

I sa tim sporazumom TTIP-om suština je da bi se zakoni sa obje strane Atlantika podredili normama slobodne trgovine koje uglavnom diktiraju velike multinacionalne kompanije i koje su te norme i ustanovile. Time se u Europsku uniju donosi model azijskog transpacifièkog sporazuma. Prema tome, to je nekakva inicijacija odnosno ideja zbog èega se sve ovo radi.

Druga stvar koja je nama stvar za raspravu, možda griješim u procjeni, volio bih da me se ispravi, jeste naèin pregovaranja. Kolege su o tome veæ govorili i to je stvar koja iritira javnost. Zašto se pregovara u tajnosti, zašto se pregovara iza zatvorenih vrata? Ja sam prije mjesec dana slušao jednu radioemisiju gdje je naša kolegica europarlamentarka Biljana Borzan, govorim ime jer je bila u mediju, govorila cijeli sat vremena o tome kako je imala priliku da uđe u tu èudnu sobu, da da potpis, deponira potpis da æe garantirati tajnost tih podataka i nešto je u javnosti ipak iznijela što je tamo proèitala. Uglavnom se sve svelo na to da li æemo pileæe meso tretirati sa klorom ili sa I ja sam to slušao i nisam mogao vjerovati da je to sukus TTIP-a.

Amerièku delegaciju u tim pregovorima èini preko 600 konzultanata koje su mandatirale multinacionalne kompanije, evidentno i dokazano. Dane su upute u tim pregovorima kojima se mediji i graðani iskljuèuju iz rasprava i bit æe o tome informirani tek nakon potpisivanja ugovora, sa obrazloženjem pošto se paralelno pregovara sa euroazijskim zemljama, da se ne bi kojekakvi kondiciji toga ugovora otkrili, elementi pregovaranja i da se ne bi ond astvorio nepovoljniji položaj Amerike u odnosu na pregovaraèe iz sektora euroazijskog tržišta. Zbog toga se ovo drži u tajnosti, jer je u toj emisiji koju sam slušao reèeno u javnosti kao zvanièno obrazloženje te tajnosti.

I naravno da æe tu biti problem jer se stvara podozrenje u javnosti u cijelu stvar. Ako smo mi kao zastupnici u ovom domu podozrivi jer ne znamo ništa kako onda da oèekujemo entuzijazam od obiènog graðanina koji treba da kaže da, idemo sad u to sve skupa, dobivamo novo tržište, idemo u tržišnu borbu sa amerièkim korporacijama itd., itd. Mislim da æe i drugi problem biti vrijeme koje æe biti potrebno da se sve strukture u domicilnim zemljama upoznaju sa tim stvarima predviðenima u tom ugovoru i tu æe puno vremena proæi dok taj ugovor ne bude zaživio.

Sljedeæa stvar koja mislim da je posebno bitna, a to je naèin kako æe se provoditi represija u izvršavanju tog ugovora, a to je tzv. arbitraža. TTIP æe dopustiti multinacionalnim kompanijama da samostalno tuže zemlju potpisnika èija politika ogranièava njihovo poslovanje. Uspostavlja se sud za takve sluèajeve koji je izvan nadležnosti domicilne države. Taj sud èine tri suca koji su tzv. struènjaci za trgovaèko pravo nekakvog svjetskog formata, znaèi jedna sudaèka elita.

Neki podaci kažu da ih ima svega 15 takvih kancelarija i da one ovog trenutka obraðuju preko 60% sluèajeve. To æe biti ekskluzivno pravo odreðene sudaèke elite i ona æe suditi u interesu

multinacionalnih kompanija kad domicilno zakonodavstvo svojim neakvim politikama umanju njihov profit. Tako je prošao Ekvador i prije dvije godine je u korist naftne kompanije dobio presudu da plati 2 milijarde dolara odštete.

Mogu nabrojati i još neke druge primjere kako se ponašaju arbitraže u tim slučajevima. Ono što je bitno na presude tih arbitraža nema žalbe. Možda ja griješim.

Dakle zaključeno. U svemu ovome derogira se domaća jurisdikcija. Zemlje koje prekrše ugovor prijete, dakle prijete im trgovinske sankcije, visoke odštete i te odštete idu naravno konačno i na teret poreskih obveznika, na teret proračuna države. Neće ih plaćati nikakve druge korporacije domicilne s ove strane, nego je obveznik ugovora i obveznik odštete država.

I naravno kaže se da je to, opravdava se sve sa time da je svrha takve arbitraže pružanje sigurnosti investitorima u zemljama koje nemaju pouzdan pravni sistem. Pa zar je moguće da Europska unija nema pouzdan pravni sistem, da su nastavili u nivou afričkih država? Zar je moguće da se strani američki investitori ne osjećaju sigurnim u jednoj Njemačkoj, Francuskoj, Italiji, ako već ne u zemljama trećeg prstena gdje spadamo na žalost mi itd.

Prema tome, to je prilično cinična jedna postavka, to je moje lično mišljenje. Isto tako se govori o ogromnim troškovima tih parnica koje kažu da dostižu i do milijunskih iznosa u dolarima bez obzira da čak i dobijete spor.

Pokazatelji govore da ovog trenutka u Europi posluje 50 hiljada američkih podružnica, a u Americi 24 hiljada europskih podružnica. Znači to je ukupan, ogroman broj potencijalnih tužitelja i na jednoj i na drugoj strani prema i američkim državama i prema državama EU.

Šta su ciljani resursi kao nekakav sljedeći fokus naše rasprave? Ciljani resursi toga ugovora to su ukidanje obaveze označavanja GMO proizvoda. Dakle, ja neću govoriti o GMO-u, može se govoriti mnogo toga i o monsantu i svemu ostalo imali smo čak jednu raspravu na tu temu ovdje. Ali je činjenica da je prioritetni interes američkih tvrtki da se skine oznaka GMO porijekla sa ulaskom u europsko tržište.

To je njihov imperativ i to je jedan od uvjeta ovoga trgovačkog sporazuma. Isto tako uklanjanje prepreka protoka privatnih podataka, informacija iz domena privatnog života, jer taj pritisak vrše koalicije za digitalnu trgovinu. Isto korporacijski sistem koji traži svoj dio kolača u tome trgovačkom ugovoru. Mesna industrija famozno ukidanje uvoza piletine jer se ne dezinficira na klor nego parom, pa onda svinjogojski sektor traži se od Amerika traži da se ukine korištenje, da se dozvoli korištenje raptokamina za uzgoj svinja. To medicinari vjerojatno bolje znaju, ali čudno čak i opako zvuči kad kako se zove, a ne kako djeluje.

I najvažnije deregulacija u javnom sektoru znači eliminacija prevencije nacionalne politike u javnom sektoru kao što je već rečeno zdravstvu, obrazovanju, energetici, vodoopskrbi, prijevozu itd. itd. Znači našim domaćim službama u javnom sektoru će doći američke korporacije po svojim gabaritima naravno da su konkurentnije i te sve javne, taj javni sektor će oni uzeti pod svoje jer ne postoji, dakle zabranjuje se intervencija države.

To je činjenica deregulacije koja je jedan od imperativa TTIP-a i o tome treba voditi računa. Dakle, nije cilj smanjiti carine što bi se očekivalo od klasičnog trgovačkog ugovora kako bi išao protok robe bolje, nego je cilj smanjiti prevenciju nacionalnih politika. To je suština stvari i tu se gubi dio suvereniteta o kom je kolega Vuljanić govorio i tu se potpuno sa njim slažem.

I zaključeno da kažem. Europski centar za međunarodno-političku ekonomiju je napravio nekakvu analizu. Možda je ona sad već zastarjela, možda je treba zanoviti, ali su predviđanja za korist stanovništva EU ovakva. Kaže se da će zarada od 3 centa dnevno po glavi stanovnika biti korist za

građane EU od 2029. godine.

Ja mogu vjerovati Europskom centru i ne moram, ali je to činjenica s kojom se zvanično barata. Prema tome, 3 centa po glavu stanovnika dnevno će biti zarada od ovog TTIP-a od 2029. godine. Prema tome, mi mislimo da postoji potreba da se ozbiljno pristupi reguliranju ovog ugovora jer on je budućnost. Ali o ovim crnim tačkama o kojima sam ja pokušao nešto reći, da li sam ih pravilno determinirao ili nisam ispravite me. Treba u tim pregovorima voditi računa iako sumnjam da mi kao mala zemlja imamo i malu pregovaračku snagu u tim razgovorima.

NENAD STAZIĆ: Zahvaljujem. U ime kluba HDZ-a govorit će poštovani Gordan Jandroković.

GORDAN JANDROKOVIĆ: Hvala gospodine potpredsjedniče Hrvatskog sabora, uvažene kolegice zastupnice i kolege zastupnici.

Pred nama je interpelacija koja treba ocijeniti ulogu Vlade RH u postupku pregovora EU i SAD-a u sklapanju partnerstva za trans atlantsku trgovinu i ulaganja.

Dakle, vrlo precizno je predlagatelj definirao temu i rekao da se ovdje raspravlja u stvari o ulozi Vlade RH. Mi smo danas tijekom rasprave čini mi se više razgovarali o samom sporazumu i to je dobro, jer na žalost javnost nije dovoljno upoznata sa svim njegovim elementima.

Međutim, mi danas sigurno ovdje nećemo niti do kraja razobličiti one loše stvari tog sporazuma, niti ćemo uspjeti istaknuti ono što je u tom sporazumu po našem mišljenju dobro. Ali da ulogu Vlade RH u komunikaciji tog sporazuma u tome da li je objektivno napravila najviše što je dosada mogla, o tome mislim da možemo puno racionalnije i puno kompetentnije govoriti nego o samom sporazumu. Pa ja bih htio isto tako u uvodnom dijelu reći nešto kako mi u klubu HDZ-a vidimo TTIP i pomalo mi se činilo u dosadašnjim raspravama da je prevladavala teza o tome da se ovdje radi o nekoj uroti koja ima za cilj pokoriti male narode i po kojoj će velike korporacije zavladata svijetom. Možda je i to točno, vidjet ćemo što će budućnost donijeti, ali ipak smo se pitali prije toga što bi ustvari mogli biti pravi razlozi zašto dolazi do tog sporazuma.

Pa meni se čini da je razlog tome što se svijet mijenja, što već nekoliko desetljeća traje proces globalizacije, što više ne vrijede u svijetu ista pravila i ovo je po meni ustvari odgovor EU, europskih država i SAD-a na jačanje drugih centara moći u svijetu. Mi imamo danas jednu jaku Kinu, jaku Indiju, nepredvidivu Rusiju, jačaju i određene zemlje muslimanskog svijeta. U jednom dijelu muslimanskog svijeta imamo veliki kaos i nered. Dakle, razlozi su u prvome redu ti da se odgovori na nove izazove koji u svijetu danas postoje.

I tu su po meni tri ključna razloga. Jedan je civilizacijski, jedan je strateški i jedan je ekonomski. Civilizacijski je u prvom redu usmjeren na zaštitu vrijednosti. Radi se o otprilike 900 milijuna ljudi koji više-manje dijele iste ili slične vrijednosti. To je demokracija, višestranačje, tržišno gospodarstvo, vladavina prava, sve ono što smo ustvari usvajali tijekom procesa pregovora u EU i činjenica je da su ustvari zemlje koje će sklopiti ako do njega jednog dana dođe ovaj sporazum upravo one koje u svijetu najjače predstavljaju i zagovaraju te vrijednosti. One se i povezuju, ovo je naravno u prvome redu ekonomski sporazum, ali je procjena vjerojatno takva da je gledajući u budućnost to nužan korak kako bi se ovaj dio svijeta u prvom redu mogao zaštititi svoje vrijednosti.

S druge pak strane štiti se i strateško partnerstvo koje postoji između SAD-a i EU i cilj je jasan zadržati globalno vodeću poziciju SAD-a i EU, dakle zadržati primat u modernom svijetu, u trgovini, industriji, znanosti i svim onim područjima koji ustvari jamče viši standard koji postoji u tim zemljama nego što postoji u nekim drugim zemljama svijeta.

I naravno treæi cilj potpuno jasan ekonomski ojaæati konkurentnost gospodarstva i zemalja èlanica EU i SAD-a i vjerujem da su ta pitanja, da su ti razlozi vodili one koji su pokrenuli ovu proceduru. U konaènici da radikaliziramo do kraja vjerojatno oni koji su to predložili i oni koji to slijede smatraju da je to pitanje opstanka i EU i SAD-a na duge staze. Ja pretpostavljam da æe taj sporazum na jedan srednji rok biti i dogovoren.

Uvaæavam isto tako i prigovore koji su se danas èuli od strane mojih prethodnika. I ti prigovori ne dolaze samo iz Hrvatske, oni dolaze i iz ostalih europskih zemalja, dolaze i iz SAD-a i oni se boje da æe u tom sporazumu izgubiti ono što imaju sada. Sudaraju se ovdje ustvari i dvije kulture, amerièki pragmatizam i europski tradicionalizam. Nas više zanima ovdje naravno europska pozicija jer smo i sami dio EU. Naravno da želimo da taj sporazum ne ugrozi niti socijalnu državu niti zdravstveni sustav niti zaštitu okoliša, sve one vrlo važne èimbenike koji život u ovom prostoru èine vjerojatno kada se gleda prosjeèan èovjek, ustvari to je život koji je najkvalitetniji na kugli zemaljskoj ako još tome pridodamo pokoju zemlju pojedinaèno koja se nalazi izvan toga prostora.

Kako æe EU u prvom redu naæi konsenzus, i to je jedno važno pitanje, pogotovo u uvjetima krize koju sada imamo. I teško mi je zamisliti kada danas ili æe za koji dan sjesti predstavnici Njemaèke, Grèke za isti stol kako æe se oni dogovoriti ustvari o tome što æe biti sadržaj pregovaraèke pozicije EU kada æe pregovarati sa SAD-om. Jer su na žalost danas i interesi europskih zemalja toliko suprotstavljeni da æe se oko takvih stvari možda i teško ili nikako dogovoriti.

Èuo sam i bojazni od nekih kolega da æe ovo sve ugroziti one stvari o kojima sam govorio, dakle i zdravstveni sustav i zaštitu okoliša i èitav niz drugih stvari koji ne bi trebali biti dio tog sporazuma. I oèekujem da æe tu i predstavnici država èlanica pa tako i predstavnici RH oštro upozoravati ako nešto izaðe iz okvira onoga što se pregovara ovim sporazumom, a to su uvjeti poslovanja. I sve ono što bi trebalo i što može izaæi iz toga treba i sasvim je legitimno pravo i hrvatskih predstavnika da na to ukažu i da se tomu suprotstave. Mi smo danas èlanica EU, to smo željeli postati i imamo se pravo boriti za svoje interese.

No ono što brine, kolega Horvat je o tome govorio, to je ovaj mehanizam rješavanja sporova između ulagaèa i država i on je naišao i na brojne primjedbe i zabrinutost širokog spektra zainteresirane javnosti kao što to kaæe i predlagatelj u svojoj interpelaciji. I da se tu može dogoditi da æe taj mehanizam iæi na štetu suverenog prava država i da æe iæi u korist korporacija. Vidim da i Europska komisija je veæ reagirala i traæila da se modificira taj prijedlog, međutim mi sad ne znamo kako je tu reagirala Vlada Republike Hrvatske i koji su bili stavovi Vlade RH. To je ono što sasvim opravdano kolega Lesar i oni koji su se dosada javili s time nisu zadovoljni, nismo ni mi u Klubu zastupnika HDZ-a. No, puno je još nepoznanica, ne možemo govoriti u potpunosti kompetentno jer se dosada pregovaralo naèelno i okvirno i tek dolazi rasprava o konkretnim pitanjima tako da bi u ovome trenutku po meni bilo pretenciozno reæi protiv sam ili za sam sporazum.

Mi oèekujemo da vidimo konaèni prijedlog tog ugovora, da vidimo da li æe u njemu biti dobro zaštiæeni interesi hrvatske države i hrvatskih graðana i tek nakon toga mi možemo dati mišljenje koje æe zaista biti utemeljeno na argumentima. Ovo sada na ovaj naèin radikalizirati ili da ili ne, smatram da jednostavno još nije došlo vrijeme za to i da se radi o odreðenoj vrsti, ajde neæu reæi populizma i demagogije, nego da se radi o zauzimanju odreðene politieke pozicije jer protagonisti smatraju da æe im to donijeti i odreðene politieke bodove i to je sasvim legalno, odnosno legitimno.

Dakle, za nas je kljuèno kako æe se podnijeti i držati hrvatski dužnosnici u tijelima Europske komisije kada æe se raspravljati i donositi odluke o pregovaraèkim stajalištima EU i hoæe li znati artikulirati i braniti hrvatske interese. I tu sada mi dolazimo ustvari i do onog kljuènog prijedora, ustvari i

opravdanog straha javnosti pa i predlagatelja ove interpelacije. I činjenica je i tu æu citirati još jedanput predlagatelja, "Činjenica jest da Vlada Republike Hrvatske, daje Vlada Republike Hrvatske dala podršku sklapanju TTIP-a bez da je prethodno izradila studiju utjecaja TTIP-a na domaæe gospodarstvo i društvene odnose u cjelini.

Ovakvo postupanje opravdano ulijeva nepovjerenje kako saborski zastupnika tako i hrvatske javnosti prema sklapanju TTIP-a. I to je zaista tako, mi nemamo studiju koja bi nam kvalitetno kazala, ukazala da li su, da li je za Hrvatsku koristan taj sporazum ili nije. Kolega Klisoviæ je rekao, objasnio ovaj stav koji je iznesen u vladinom izvješæu prema Hrvatskom saboru. To je jedno tumaæenje koje može biti takvo ili ne, ali ja sam siguran da je namjerno Vlada išla sa ovakvim tumaæenjem da bi izbjegla ustvari reæi da još nije poèela izrada ustvari tog dokumenta. I bez tog dokumenta vrlo æemo teško ozbiljno moæi razgovarati jer se onda sve opet pretvara u nagaðanje i prilagoðavanje odreðenim politièkim interesima.

Sada kada bih bio zloèest mogao bi se vratiti na ovu prošlu toèku, na interpelaciju pa reæi da bi kroz bagatelnu nabavu mogli isto tako angažirati jednu tvrtku iz Velike Gorice pa da ona na brzinu napravi jednu studiju utjecaja na hrvatsko gospodarstvo pa bi onda evo pokrili se i na taj naèin i imali zatvoreno to pitanje, ali to bi bilo neozbiljno i drago mi je da niste to napravili, ali mi nije drago što još uvijek ne znamo tko æe raditi tu studiju, kada æe ona biti gotova da se ne bi dogodilo da pregovori završe a da mi tek tada studiju dobijemo.

Što se tièe transparentnosti postupka, slažem se sa kolegicom Holy, Vlada je trebala biti nositeljica tih aktivnosti a ne reagirati na poziv iz Hrvatskog sabora, prvo Odbora za europske poslove, evo sada ustvari je Vlada primorana sudjelovati u toj raspravi i kao rezultat inicijative gospodina Lesara i imamo ju nažalost sada evo u 8 sati kada to niti prate mediji, niti nas ovdje ima više nego 10. I ponovno šaljemo jednu poruku da je ovo sve prekriveno velom tajnosti i ponovno smo ustvari, više vi iz vladajuæe koalicije, nego svi mi ostali zabili sami sebi autogol jer æe ljudi reæi, zainteresirana javnost æe reæi kakva je to bila rasprava o kojoj nismo èuli niti jedne jedine rijeèi i samo æe dati dodatnu potvrdu onima koji tvrde da su vrata medija kada su u pitanju teme uz TTIP vezane uvijek i zatvorene.

Imamo èak i preporuku da svaka država èlanica provede široku javnu raspravu usmjerenu prema javnosti i gospodarskim subjektima. Mi smo imali to je istina i treba i to kazati rasprave u Odboru za europske poslove, ali te rasprave nisu došle do javnosti, niti itko o njima išta zna osim nas desetak koji je u njima više ili manje sudjelovalo.

Dakle to je veliki problem i za razliku od drugih zemalja to je u mnogim zemljama èlanicama EU jedno od središnjih pitanja i nemojmo bježati od toga kolege iz vladajuæe koalicije. O tome briju ustvari cijela Europa a naši ljudi o tome pojma nemaju. I zato ponavljam još jedanputa bez obzira što bi se neki mogli naljutiti, mi smo ovo trebali staviti kao toèku dnevnog reda kada svi to mogu gledati i ona nam ne bi mogli reæi da se razgovaramo o ustašama i partizanima nego se razgovaramo o TTIP-u kao centralnom pitanju hrvatske budućnosti a stavili smo to sada i o tome nažalost nitko ništa neæe znati. I to je odgovornost po meni evo ključna i vladajuæe veæine ovdje u Hrvatskom saboru i Vlade koja izbjegava takvu vrstu rasprave.

Slièno nam je bilo i sad sa ovom interpelacijom oko eksploatacije Jadrana. Imali smo predstavnike Vlade koji su ovdje, odnosno premijer rekao svoje i otišao, nije ga briga i jednostavno se tako više ne možemo ponašati. To nije na razini Hrvatske 2015.godine èlanice EU koja bi trebala o takvim temama provoditi i kvalitetne politièke i javne rasprave. I to samo ukazuje zaista na izostanak i jasne

vizije i jasnog leadershipa, strategije, politike što Hrvatska želi i kako æe se Hrvatska u takvim važnim temama postaviti. I to je nažalost postala karakteristika u ponašanju ove Vlade. Idemo iz jedne politike pokušaja i pogreški i mi ne znamo jer nemamo stručnu analizu, jer nemamo adekvatne materijale iz kojih možemo onda donositi zaista prave odluke.

Mi æemo upravo iz tih razloga nezadovoljni naèinom na koji Vlada tretira tu tematiku, nezadovoljni i ponašanjem vladajuæe veæine kada je u pitanju TTIP podržati interpelaciju i bit æemo na strani onih koji su predložili ovaj dokument. Hvala vam lijepo.

DRAGICA ZGREBEC: Boro Grubišia, replika.

BORO GRUBIŠIA: Kolega Jandrokoviæ, rekli ste da je cilj ovog TTIP-a prije svega zaštita zajednièkih vrijednosti EU i SAD-a kao dvije cjeline koje imaju razvijenu slobodu, demokraciju i ljudska prava itd. zajednièke vrijednosti.

No kako onda objašnjavate da SAD pokušavaju slièan ugovor, sporazum potpisati sa nekim euroazijskim zemljama koji nemaju te iste zajednièke vrijednosti o kojima vi govorite kada su u pitanju EU i SAD sa nekih 800 odnosno sa Kanadom i 900 milijuna stanovnika?

Drugo, rekli ste da treba oštro upozoriti doslovce tako, hrvatsku Vladu kod dogovora, pregovora kako bi zastupala interes Hrvatske, kako bi javne službe i javni poslovi, dakle zdravstvo, školstvo i ostalo koje je i sada u EU iskljuèivo briga Hrvatske država, dakle politika u školstvu, zdravstvu je iskljuèivo Hrvatske i socijali. To se EU ne petlja u to kako æemo mi to riješiti. A sada ovim TTIP-om bi došlo do upliva jednog nekakvog globalnog zakona ili globalne strategije koja bi imala upliva i na zdravstvo u Hrvatskoj, dakle oštro upozorenje Vladi.

Tako je i premijer Sanader oštro upozoravao banke, a one su i dalje kamate na franak dizale i radile to što rade zbog èega je sada 300 tisuæa ljudi u blokadi i imaju problem sa frankom, ali on je oštro upozoravao hrvatske banke, komercijalne da to ne èine. Tako æemo i mi oštro upozoravati hrvatsku Vladu, a ipak æe TTIP biti potpisan èini mi se.

DRAGICA ZGREBEC: Hvala. Gordan Jandrokoviæ, odgovor na repliku.

GORDAN JANDROKOVIÆ: Hvala lijepo. Prije svega kolega Grubišia niste rekli s kojim to drugim državama SAD planiraju imati takav sporazum. Ja znam da se slièni sporazum između EU planira napraviti s Kanadom.

Dakle, ponavljam ono što sam vam rekao radi se o jednom civilizacijskom prostoru oko TTIP-a eventualno Turska, to je jedno veliko tržište koje favoriziraju SAD i zbog sigurnosnih razloga i tako, ali to je drugo pitanje.

A ovo ste paušalno ocijenili, trebali ste imenovati te države pa bismo onda mogli o tome meritorno razgovarati. A kada bi to èak i bile te države onda sasvim sigurno još ste sami sebi skoèili u usta jer onda ovaj sporazum ne bi bio opasan kada bi Amerika onda išla ne samo sa Europom nego bi išla valjda u pokoravanje cijeloga svijeta i svi bi se onda dali Americi navuæi da s njom potpisuju TTIP. Pa ja ne vjerujem baš da su moæne europske države, ako veæ sumnjate ove manje toliko naivne da bi se dale uvuæi u jedan koncept koji bi njima bio suprotan i mislim da je to jedan banalni prikaz cijele ove situacije.

Ja sam kazao u svom izlaganju, a ponovit æu i sada, svjestan sam opasnosti pogotovo u onom odnosu između suverenih država i multinacionalnih kompanija. Svjestan sam i ovih mogućnosti da æe netko pokušati progurati i stvari vezane uz zdravstvenu, socijalnu zaštitu, zaštitu okoliša, ali mi smo danas èlanica EU. Ako naši dužnosnici koji tamo sjede neæe prepoznati te opasnosti onda

imamo ozbiljan problem.

I zato podržavam ovu inicijativu koju je kazao kolega Lesar da na kraju Hrvatski sabor o tome kaže svoj stav i mislim da æe to biti nužno jer imamo pravo o tome govoriti, imamo pravo o tome biti informirani i to je svakako korak naprijed u razvoju demokracije u Hrvatskoj i ja to podržavam i mi to u HDZ-u podržavamo.

DRAGICA ZGREBEC: Đurđica Sumrak, replika.

mr. ĐURĐICA SUMRAK: Hvala vam lijepo gospođo potpredsjednice Hrvatskog sabora.

Uvaženi kolega, naravno dobro ste rekli da æemo mi u HDZ-u podržati ovu interpelaciju i objasnili ste to zbog èega. Između ostalog ste rekli da su naši pregovaraèi odnosno dužnosnici u Europskom parlamentu da bi njih trebalo pratiti i Vlada bi trebala imati toliko poštovanja prema hrvatskom narodu i Hrvatskom saboru pa naprosto i sama izvijestiti Hrvatski sabor.

Vidite, današnji cijeli dan, dakle cijeli današnji dan rasprava su u blokadi, apsolutno nema nièega vezano uz interpelaciju prvu koju smo imali cijelo prijepodne imali i sada. pravilo za gospodina Vrdoljaka i za gospodina Milanoviæa nisu ista kao pravila sadašnje interpelacije jer nam je objašnjeno da predstavnici ministarstva ili premijer su dužni samo iskljuèivo reæi mišljenje svoje znaèi izvješæe o interpelaciji i više ništa.

Danas, sada popodne vidimo da je moguæe odgovoriti što je kulturno i pristojno i ono što mi oèekujemo jer interpelacija je razgovor ili pregovaranje vezeno uz temu, a ovaj èas je to tema koju je predložio klub gospodina Lesara.

Da, i slažem se s vama i žalosno je zaista je žalosno èini se da ovoj Vladi iskljuèivo odgovaraju teme medijske koje se odnose na partizane i ustaše. Žalosno ako ništa drugo ovoj Vladi ne odgovara osim toga da li ona to skreæe, skreæe temu naprosto eto. To sam željela reæi sada u 9 sati.Hvala.

DRAGICA ZGREBEC: Odgovor na repliku Gordan Jandrokoviæ.

GORDAN JANDROKOVIÆ: Hvala lijepo gospođo potpredsjednice. Pa je malo je zaista apsurdno da imamo predstavnike Vlade koji sada ovdje slušaju i ne mogu reagirati i ne znam koja je uopæe svrha onda njihove nazoènosti ovdje jer bi puno kvalitetnije raspravljali da imamo interakciju i da se normalno razgovaramo i kada netko iznese nešto što je njima neprihvatljivo da mogu reagirati. Mi imamo i 2004.kada su predstavnici Vlade i premijer je èak bio i odgovarao na upite, ministri su bili koji su isto tako sudjelovali u raspravi, dakle smatram da ste vi danas restriktivno tumaèili ovaj Poslovnik, ne vi osobno nego vaši prethodnici i da smo mogli imati puno kvalitetniju i bolju raspravu u Hrvatskom saboru i da bi zainteresirana javnost bila sasvim sigurno puno zadovoljnija nego što æe biti danas.

Nama nedostaje nažalost politieke kulture, mi ne razvijamo međusobnu komunikaciju, dijalog, međusobnu razmjenu argumenata, stvari se zaista, mnoge stvari se događaju sakrivene od javnosti, ne razumijem zašto jer smatram da su ovo teme koje bi zaista mogle probiti tu percepciju da se stalno svi zajedno vraæamo u prošlost, da govorimo o temama koje nisu bitne za buduænost. Ovo su zaista teme koje su futuristièke teme, koje su teme buduænosti.

I Hrvatski sabor, sasvim sigurno imao bi veliki plus u hrvatskoj javnosti da ovakvu raspravu vodi u središnjem terminu. I hrvatski građani bi onda vjerojatno to slušali. Slušala bi to i naša djeca koja æe sutra živjeti u uvjetima vjerojatno TTIP-a.

Nažalost odgovornost je na vladajuæoj koaliciji, ne znam zašto ste se na to odluèili. Mislim da niste, ne bi ništa izgubili da se ta rasprava vodila pred javnošæu u središnjem terminu ali vaša je odluka

vjerojatno imate razloga koje ja ne znam zbog kojih se bojite.

DRAGICA ZGREBEC: U ime Kluba zastupnika HNS-a kolega Igor Kolman.

IGOR KOLMAN: Zahvaljujem poštovana potpredsjednice Hrvatskoga sabora, uvažene kolegice i kolege zastupnici, poštovani zamjenik Klisovića i suradnici.

Zaista ne razgovaramo o ustašama i partizanima ali evo razgovaramo o kaubojima i indijancima. Ali šalu na stranu, da ne bi bilo zabune iako to vjerojatno nije iznenađenje HNS podržava osnovnu ideju TTIP-a i podržava činjenicu da se o njemu vode pregovori i da su ti pregovori već odradili svoj 9.-ti krug i da proces polako, naravno polakše nego što je bilo predviđeno u prvim fazama ali ipak ide naprijed.

Cilj ovog sporazuma je uspostava zone slobodne trgovine između dva najveća svjetska gospodarstva Europske unije i SAD-a i to je, slažem se sa kolegom Jandrokovićem, to je sporazum dvaju gospodarstava i dvije kulture koje imaju i slično porijeklo i slične vrijednosti i slične interese pogotovo kada se usporede sa globalnom slikom u gospodarstvu i u drugim sigurnosnim i političkim stvarima koje se oko nas događaju.

To transatlantsko gospodarstvo danas izravno stvara 15 milijuna radnih mjesta i gotovo 4 trilijuna eura razmjene između Europe i SAD-a, to je 22% globalnog bruto domaćeg proračuna. Udio Sjedinjenih Američkih Država u globalnom ulaganju, istraživanje i razvoj je 32%, Europske unije je 25%. Dakle zajedno Europska unija i SAD ulažu 55% ukupnog proračuna za istraživanje i razvoj u svijetu.

Europske kompanije zapošljavaju 3,5 milijuna radnika u SAD-u a tvrtke iz SAD-a zapošljavaju 4,1 milijun ljudi u Europi. Europska unija i SAD ostvaruju četvrtinu ukupnog svjetskog uvoza i trećinu, ukupnog svjetskog izvoza i trećinu uvoza.

Temelj ovog sporazuma je ukidanje carina prvenstveno ali zapravo on i je mnogo više od toga, i to je istina. Njegov temelj je ukidanje prepreka i harmonizacija standarda i to je ono što se očekuje da će donijeti najviše koristi za obje strane kako u slučaju prepreka u propisima, tako i raznih administrativnih i drugih prepreka za investicije.

Uspješno zaključivanje TTIP-a u jednom trenutku osigurati će održivi gospodarski rast najvećeg svjetskog gospodarskog partnerstva.

Ono što se trenutno po podacima, informacijama koje o sporazumu postoje a naravno da se ne može do kraja točno predvidjeti jer on nije gotov, on nije gotov u potpunosti ali ono što trenutne projekcije pokazuju da bi njegovom realizacijom se ostvario rast gospodarskih aktivnosti od 119 milijardi eura godišnje u Europskoj uniji, to je 0,5% bruto domaćeg proizvoda Europske unije na godišnjoj razini. Od ukidanja carina očekuje se 107 milijardi eura godišnje, povećanje produktivnosti i još 122 milijarde eura od ukidanja nekarinskih barijera godišnje.

Da to spustimo na razinu kućnog proračuna po sadašnjim projekcijama prosječna europska obitelj će na raspolaganju ili bi na raspolaganju imala 545 eura više nego što ih ima u ovom trenutku.

I ono što je važno naglasiti, ono što je važno naglasiti je da je Hrvatska vezana za gospodarstvo Europske unije i da naravno da rast tog gospodarstva donosi i nama neizravnu korist a izravnu korist nam naravno donosi ono što se sa ovim sporazumom otvara kao direktna mogućnost za hrvatske gospodarstvenike.

Očekuju se znatne uštede za tvrtke sa posebnim naglaskom na povećanje prodaje roba iz Europske

unije u Sjedinjene Američke Države dakle ono što nas posebno zanima.

Također je važno reći da se po ovom sporazumu europske pa tako naravno i hrvatske tvrtke će se moći ravnopravno natjecati na natječajima u Sjedinjenim Američkim Državama što je trenutno zbog različitog tumačenja WTO-ovog Sporazuma o javnim nabavama puno lakše američkim tvrtkama u Europi nego što je to europskima u Americi.

I ono što je vjerojatno najvažniji dio ovog sporazuma je regulatorna suradnja. Problem koji imamo i jedni i drugi je da zbog različitih propisa i standarda je znatno otežan pristup tržištu, euroljanima, Americi i Amerikancima u Europi, posebno malim i srednjim poduzećima za koja su takve prepreke često nepremostive zbog resursa koje imaju na raspolaganju ne mogu uopće razmišljati o tome da idu na zadovoljavanje jednih i drugih procedura.

I upravo za mala i srednja poduzeća kojih u Europskoj uniji ima više od 20 milijuna i zapošljavaju više od dvije trećine svih ljudi zaposlenih u privatnom sektoru u Europskoj uniji TTIP otvara sasvim nove mogućnosti o kojima do sada nisu mogli niti sanjati.

I nije istina da će samo velike i multinacionalne kompanije imati ili da bi samo one imale koristi od ovog sporazuma. Upravo mala i srednja poduzeća koja su kralježnica i europske i američke ekonomije će dugoročno imati najviše šanse za napredak i najviše koristi.

Mnoge od njih, ponavljam, zbog situacije koje sada uopće ne mogu razmišljati o tome da izvoze na tržište na drugom kontinentu.

Ono što TTIP također predviđa je i smanjivanje nepotrebnih i skupih procedura, smanjivanje troškova poslovanja, pomaganje stvaranja novih radnih mjesta. Posebno zanimljiv, to treba isto istaknuti će biti i svima onima koji svoje poslovanje i trgovinu bilo proizvodima, bilo uslugama ostvaruju preko interneta.

Ono što je važno naglasiti kad govorimo o procedurama, izjednačavanju procedura je da različite procedure koje u SAD-u i Europskoj uniji su na snazi vode vrlo često potpuno istom cilju, proizvodima koji su na najvišoj razini i kvalitete i sigurnosti i zaštite potrošača, ali i zbog toga što su različite formalno, administrativno različite na dva kontinenta predstavljaju veliku prepreku.

Dakle važno je imati na umu da se ne radi o smanjivanju kriterija i dostignutih standarda zaštite nego o izbjegavanju dupliranja istih ili sličnih procedura. Niti se sporazumom onemogućava jednim ili drugima da i ubuduće donose vlastite propise o zaštiti i sigurnosti.

Kad govorimo o sigurnosti hrane, koja je česta tema, sporazum predviđa i štiti svakog partnera da sačuva i primjenjuje svoje politike zaštite zdravlja i ljudi, životinja i biljaka i Europska komisija izričito naglašava da TTIP neće mijenjati postojeća pravila sigurnosti hrane, posebno oko hormona, kemikalija ili GMO-a.

Za svaku promjenu regulative oko GMO-a u Europskoj uniji potrebna je suglasnost svih država članica. Europska unija je na kraju krajeva već sklapala sporazume o slobodnoj trgovini i niti jedan od tih sporazuma nije ni na koji način smanjio niti sigurnost, niti dostignute standarde bilo u hrani, bilo u bilo kojem drugom proizvodu.

Zabrana mesa tretiranog hormonima uopće nije niti predmet pregovaranja ili rasprave u sklopu TTIP-a. Isto je sa zaštitom prava radnika. U poljoprivredi SAD imaju visoke carine na poljoprivredne proizvode i to je problem za europske proizvođače, a s druge strane imaju ogromnu potražnju za proizvodima kao što je vino, sirevi, masline, maslinovo ulje, čokolada, organske proizvode. To su sve velike šanse za hrvatske proizvođače.

Farmaceutika, farmaceutske proizvode su isto vrlo važan dio ovog sporazuma. Carine na lijekove između EU i SAD-a već su sad ukinute i ne postoje, ali ideja je dodatno pojednostaviti odobravanje lijekova na oba tržišta. Dakle opet ponavljam, ne smanjivanjem standarda ali izbjegavanjem duplikacije različitih postupaka koji vode istom cilju, a sve s ciljem da lijekovi budu brže i efikasnije dostupni građanima s obje strane Atlantika.

Europska unija isto tako naglašava da TTIP treba biti podrška socijalnom napretku društava kroz podršku međunarodnim standardima i konvencijama za zaštitu kako rada tako i okoliša. Poticanjem razvoja civilnog društva i poticanjem društveno odgovornog ponašanja tvrtki s obje strane Atlantika.

Vjerojatno najspornije u javnosti iako je pitanje zasluženno, ali u javnosti najspornije područje je ono oko rješavanja sporova između ulagača i Vlada, ali tu se zaista vode pregovori i zaista Europska komisija je već reagirala i vrlo je izvjesno da mnoge od onih odredbi koje su se najavljivale, a koje su izazivale sumnju neće biti dio tog konačnog sporazuma.

Ali isto tako treba naglasiti da zaštita investicija je važna. Zaštita investicija nije nešto što samo po sebi može ili treba biti sporno. Jedan od razloga zašto Hrvatska ima gospodarski problem je da investicije nisu dovoljno zaštićene i zaštita investicija je važna i na nju treba paziti i bez obzira na sporne elemente eventualne ove priče, ali zaštita investicija kao koncept je nešto što treba podržavati i što treba svakom ozbiljnom gospodarstvu i svakoj ozbiljnoj državi.

Što se tiče uloge Hrvatske Vlade, mi naravno smatramo da Hrvatska Vlada u procesu pregovora postupi odgovorno, u skladu s pravilima Europske unije i u skladu s dobrim običajima pregovaranja o ovakvoj vrsti sporazuma. Ja ne znam zašto se tu svi čude nekoj sobi u Europskom parlamentu i činjenici da nije sve napisano. Pa to je međunarodni sporazum u fazi pregovora, pa naravno da ima svoja pravila pregovaranja. Naravno da ne može biti na naslovnici svaki detalj koji je svako stajalište ili svaki zarez koji je trenutno u tijeku pregovora ili koji će biti tek ispregovaran ili koji će biti tek predstavljen ne suprotnoj ali drugoj strani u sporazumu.

Ono što je istine, s čime se slažem je da o TTIP-u treba razgovarati javno, često u Republici Hrvatskoj kao i svuda drugdje, prvenstveno zato da bi se izbjeglo ovo što nam se dogodilo sada u Hrvatskoj, da je rasprava poplavljena populističkim frazetinama umjesto da se objektivno informira građane o potencijalnim koristima i eventualnim nedostacima tog sporazuma.

Dakle TTIP je sporazum, da zaključim, između dva najveća svjetska gospodarstva, između područja s najvišom zaštitom potrošača, njihovog zdravlja i sigurnosti, s najvišom razinom zaštite prava radnika, s najvišim stupnjem razvoja i dostupnosti lijekova i medicinskih usluga. I Hrvatska je hvala Bogu, danas obilježavamo dvije godine, dio jednoga od ta dva sustava.

I ja bih volio da svi oni koji se ovoj raspravi ismijavaju, američkoj i europskoj demokraciji, ismijavaju zaštitu prava radnika ili medicinskim tretmanima ili javnoj upravi u Europi ili SAD-u, da odu raditi 2 mjeseca u Kinu, u Južnu Ameriku, u Rusiju, bilo gdje, u bilo koju afričku zemlju i onda kad se vrate da vidimo da li će se ismijavati zaštitu prava radnika u Europi i SAD-u i medicinskim uslugama u Europi i SAD-u i lijekovima u Europi i SAD-u i kvaliteti hrane u Europi i SAD-u i zdravstvenoj ispravnosti u Europi i u SAD-u.

I slažem se sa svima onima koji kažu da je povezivanje Europske unije i SAD-a kroz ovaj sporazum temelj očuvanja nacionalnog života kakvog smo razvili u zapadnom svijetu, sasvim sigurno. U sigurnosnom pogledu, u gospodarskom pogledu, u političkom i u društvenom pogledu. Ništa više od

toga, ali bome ni ništa manje od toga.

DRAGICA ZGREBEC: Ingrid Antièeviaè-Marinoviaè, replika.

INGRID ANTIÈEVIÆ-MARINOVIAÈ: Kolega meni je osobito drago da ste ovako lijepo govorili posebno onaj dio kad govorite kako je potrebno u ovakvim ozbiljnim temama na što i naši oponenti koji se ne slažu, dakle koji izazivaju interpelaciju o ovim pitanjima smatrajuæi da je sve to netransparentno, podmuklo i ne znam kakvo veæ. Kad kažete da se ne treba služiiti populistiekim frazetinama.

Vidite, svi oni koji su do sada govorili upravo na takav naèin nema ih, koji ne mogu podnijeti da govore ako nema, ako nisu na pozornici, ako svjetla kamere nisu ih obasjala. Dakle, da bi se govorilo o ovim temama zaista ego treba pasti na razinu sposobnosti pa bi možda bilo i više demokracije o èemu vi govorite a i koji isto zazivaju demokraciju a sad su nestali. Cijeli dan se raspravlja o tome, ne zna se koja je važnija tema i mi ovdje nismo službenici da radimo šest, ni osam sati, nego koliko god je to potrebno.

I svaka je tema važna i nije važno je li se to raspravlja u 8 uveèer ili u 8 ujutro, ali oèito je to nekome važno. I još æu nešto reæi koliko je i zato mi je posebno drago da ste ovo na ovakav naèin i govorili kolikom ozbiljnošæu i na koji naèin pogotovo o ovim stvarima, ovo su ozbiljne stvari treba odgovoriti, a ne politiekim frazetinama.

Samo molim vas poslušajte ovo. Naravno da je TTIP dobar i za nas i za EU, nekoliko godina se o tome pregovara. Danas je to trebao dati, danas smo mu trebali dati dodatne smjernice i na takav naèin mi, TTIP je dobar za EU i za Hrvatsku. Tko to govori? Ne govori to Biljana Borzan. To govori gospodin Plenkoviaè, HDZ-ov europarlamentarac. Dok je naš kolega Picula i kolegica Borzan dali su osam amandmana kako bi se bolje poboljšao položaj malog i srednjeg poduzetništva i svi su uvaženi.

Dakle, to je jedno društvo neodgovorno koje se u biti raspada i koji ne znaju više što im govori, što im radi jedan dio u stranci, a što drugi.

DRAGICA ZGREBEC: Vrijeme. Hvala lijepa .Igor Kolman, odgovor na repliku.

.../Upadica Antèeviaè-Marinoviaè: Oèito je do Ustavnog suda pa se boje da æe im Sanader ponovno doæi za predsjednika stranke./...

Kolegice! Malo se kontrolirajte!!Igor Kolman, odgovor na repliku.

IGOR KOLMAN: Zahvaljujem poštovana potpredsjednice Sabora.

Uvažena kolegice Antièeviaè-Marinoviaè, meni se koji put èini da bismo mi trebali predložiti zakon koji bi se zvao prijedlog zakona o povratku Hrvata u špilju, o povratku Hrvata u špilju. Èini mi se da bi to bio prijedlog koji bi naišao na odobravanje mnogih naših kolegica i kolega.

Mi svaki put kad nešto i malo zamiriši po mogućnosti napretka, prosperiteta, gospodarskog rasta, razvoja, rješavanja dugova mi smo tako se svojski upremo da to uništimo, da to bacimo u blato i na pod prije nego uopæe smo o tome spremni razgovarati argumentirano i objektivno.

Možda bi zakon o povratku u špilju trebao da se trendovi konaèno istjeraju na èistac i da se dogovorimo.

DRAGICA ZGREBEC: Boro Grubišiaè, replika.

BORO GRUBIŠIAÈ: Kolega Kolman, vi povremeno vrlo teške rijeèi upotrebljavate i ne dopuštate po

jednoj staljinističkoj metodi nikakvo drugačije mišljenje osim onog koje je vaše. Dakle, ne dopuštate razmišljati slobodno u tradiciji i Europe i Amerike kako netko reče i drugima da razmišljaju i da iznose svoje mišljenje.

A Voltare je rekao odavno da ja dopuštam vama iznesti vaše mišljenje, a to što vi priete ili se to meni gadi ili ne to je druga stvar. Ali vaše mišljenje ja ću uvijek saslušati i dopustiti vam pravo da iskažete to vaše mišljenje. Dakle, a vi ni to ne dopuštate.

Naime, kad govorite o 545 EUR-a po obitelji koji bi trebali uslijediti provođenjem ovog TTIP-a, pa jasno je da je to jedan prosjek koji se, koji je iskazan po glavi obitelji. Jasno da svaka obitelj neće dobiti 545 EUR-a ili dolara, nije bitno sada. Skoro je pa isti tečaj. Prema tome, radi se o tome da dobit se ne dijeli po obiteljima nego po SMS-ovima kako rekoste small and middle enterprises ili pak po velikim firmama, a ne po glavi obitelji. To je jedna fraza koja je upotrebljavana u ovom tekstu kojega ste vi pročitali vrlo dobro i jako ste dobro divanili.

I kada bi ja sad slušao kao nekakav laik o svemu tome, ja bih rekao odmah evo za Kolmanom idem, treba to što prije potpisati. Ali kada imate odredbu da se nigdje ne etiketira da je proizvod GMO, da se to ukida, onda tom, nešto drugo se govori.

O tajnosti pregovora, dakle ja znam da postoji procedura pregovaranja pa se dok se ne bude sve gotovo tajno razgovara i pregovara i dogovora. Ali baš tolika tajnost kažete da ovakve divne vijesti koje vi nama nosite kada bi Vlada izišla, mogla je već izići odavno čak u javnost, pa mi bi mahali zastavama po ulicama, pa to bi bilo super. Riješili se dugova kažete. Pa tko će se riješiti dugova? Tko će nama oprostiti Amerika dugove?

DRAGICA ZGREBEC:Hvala lijepa. Igor Kolman, odgovor na repliku.

IGOR KOLMAN: Zahvaljujem poštovana potpredsjednice Hrvatskog sabora. Poštovani kolega Grubišić, ja vrlo često koristim teške riječi to je istina i ja apsolutno staljinističkom metodom ne dozvoljavam sam sebi da imam drugačije mišljenje od onog svog. Ja uvijek imam svoje mišljenje i uvijek ga teškim riječima i spreman sam ga teškim riječima obrazložiti i obraniti. Zašto vi mislite da ja drugima ne dozvoljavam da iznesu svoje mišljenje to je, to ostaje na vama jer ja nemam dojam da je tako, ali na kraju krajeva čak i vremenske i poslovničke odredbe mi to ne bi dozvolile. Čak i kad bi to bilo tako. Podsjetili ste me na rečenicu iz jednog poznatog filma, mišljenje je kao stražnjica, svatko ga ima.

A što se tiče 545 eura pa naravno da je to prosjek pa ja sam i rekao da se radi o prosječnoj obitelji. Kad govorimo o 300 milijuna stanovnika jasno da neće svaki dobit na cent isto niti je to, mislim o tome uopće ne treba razgovarati.

Što se GMO-a tiče koliko ja znam GMO je u Europi zabranjen i postoji uvjet da bi se promijenilo zakonodavstvo o GMO-u je da sve države članice na to pristanu. I to sam isto rekao već u svom izlaganju. Tako da ja ne vidim gdje je tu neki posebni spor. A onog časa kad TTIP uđe u nadležnost država članica onda automatizmom mora doći na raspravu u Parlament i mora biti ratificiran u nacionalnim parlamentima naravno od svih država članica. Tako da ne vidim što je tu pretjerano sporno.

[Nastavak: 3. dio](#)